

Образецът на частична предварителна оценка на въздействието влиза в сила от 01 януари 2021 г.

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция: Министерство на околната среда и водите	Нормативен акт: Закон за изменение и допълнение на Закона за ограничаване на изменението на климата
☐ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☒ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: 2023 година
Лице за контакт: Миля Димитрова, и. д. директор на Главна дирекция „Политика по изменение на климата“	Телефон и ел. поща: Тел.: 02/940 62 85 ел. поща: milya.dimitrova@moew.government.bg

1. Проблем/проблеми за решаване: Необходимост от предприемане на действия по реформата на въглеродния пазар, прехода към нисковъглеродна икономика и постигане на хоризонталните и секторни цели за ограничаване изменението на климата и адаптиране към очакваните последици от климатичните промени.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Във връзка с изменения и нововъведения на европейското законодателство е необходимо съответното им отразяване в българската нормативна уредба. С оглед посоченото се идентифицират следните проблеми:

Проблем 1: Необходимост от реструктуриране на системата за търговия с емисии (СТЕ) на Европейския съюз (ЕС), разширяване на обхвата на системата чрез включване на горивата от сградния фонд и сектор „транспорт“, промяна в моделите и изискванията за разпределяне на квоти на емисии на парникови газове (ЕПГ) и годишния цикъл на съответствие на всички оператори в СТЕ на ЕС, съкращаване на срока за дерогацията за безплатно разпределение на квоти на електрическия сектор, увеличение на дяловете на България в Модернизационния фонд и промени в опциите за разходване на средствата, генерирани от търговете на квоти. Необходимост от промяна в преразпределението на приходите, получени от продажбата на квоти чрез насочването им за покриване на административните разходи на министъра на околната среда и водите, като административен орган по прилагане на СТЕ на ЕС, както и тръжен продавач, по продажба на ЕПГ чрез СТЕ на ЕС.

Проблем 2: Необходимост от актуализиране на обхвата на СТЕ на ЕС чрез премахване на безплатните квоти за авиацията от 2027 г.

Проблем 3: Необходимост от определяне на индивидуалната цел за намаление на ЕПГ на България за 2030 г., в секторите извън СТЕ на ЕС, заложи за периода 2020-2030 г.

Проблем 4: Необходимост от определяне на индивидуална цел за нетно поглъщане на ЕПГ, съответстващи на еквивалент въглероден диоксид на България за 2030 г. в секторите на земеползване, промяна в земеползването и горското стопанство (ЗПЗГС), заложи за периода 2020-2030 г.

Проблем 5: Необходимост от изменение в правилата за мониторинг и докладване на ЕПГ, съответстващи на еквивалент въглероден диоксид от морския транспорт, за акредитация и верификация, вследствие на разширяване на обхвата на СТЕ на ЕС и включване на кораби с брутен тонаж под 5000 тона, но не и под 400 тона в търговията с ЕПГ, както и корабите от офшорната индустрия и задълженията за годишно предаване на квоти, като разширява изискванията за мониторинг и докладване към по-малки плавателни съдове (5000бт-400т), считано от 2025 г., и определяне на компетентни органи за мониторинг и докладване.

Проблем 6: Необходимост от въвеждане на трансграничен митнически механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите на ЕС, който установява нови изисквания за мониторинг и докладване на ЕПГ, закупуване и предаване на сертификати, и процедури към вносителите на определените в обхвата на механизма стоки, към Агенция „Митници“ и ИАОС като компетентни органи за проверка и контрол на докладваната информация и към МОСВ като орган, компетентен по предлагането за продажба на сертификати и обратното изкупуване.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблеми 1 и 2: не могат да се решат в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждането на нови технологични възможности, защото е необходимо реструктуриране на СТЕ на ЕС, разширяване на обхвата на СТЕ на ЕС с включване на кораби, с тонаж под 5000 тона, но не и под 400 тона, както и корабите от офшорната индустрия и на секторите „сграден фонд“ и „транспорт“ в системата, премахване на безплатните квоти за авиацията от 2027 г., промяна в моделите и изискванията за разпределяне на квоти на ЕПГ и годишния цикъл на съответствие на всички оператори в СТЕ на ЕС, съкращаване на срока за дерогацията за безплатно разпределение на квоти на електрическия сектор, увеличение на дяловете на България в Модернизационния фонд и извършване на промени в опциите за разходване на средствата, генерирани от търговете на квоти. Налага се изменение на разпределение на приходите, получени от продажба на квоти, в рамките на СТЕ на ЕС.

Проблем 3: не може да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждането на нови технологични възможности, защото е необходимо да се определи цел на България в секторите извън СТЕ на ЕС, заложи за периода 2020-2030 г.

Проблем 4: не може да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждането на нови технологични възможности, защото е необходима определяне на индивидуална цел на България в секторите на земеползване, промяна в земеползването и горското стопанство (ЗПЗГС), заложи за периода 2020-2030 г., и повишаване за периода 2023-2030 г., както и да се предвидят механизми за постигане на това намаление.

Проблем 5: не може да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждането на нови технологични възможности, тъй като е необходимо да се въведат промени в правилата за мониторинг и докладване на ЕПГ от морския транспорт, за акредитация и верификация, както и да бъдат определени компетентни органи (КО) по прилагане на Регламент (ЕС) 2015/757 с цел да се предвиди включването на дейностите в областта на морския транспорт в системата на ЕС за търговия с емисии, както и мониторингът, докладването и проверката на емисиите на допълнителни парникови газове и емисии от допълнителни видове кораби.

Проблем 6: не може да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждането на нови технологични възможности, тъй като се налага създаване на напълно нов трансграничен митнически механизъм, с изисквания за мониторинг и докладване на ЕПГ, закупуване и предаване на сертификати, и процедури към

вносителите на определените в обхвата на механизма стоки, към Агенция „Митници“ и ИАОС като компетентни органи за проверка и контрол на докладваната информация и към МОСВ като орган, компетентен по предлагането за продажба на сертификати и обратното изкупуване.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Проблеми 1-6: Действащата нормативна рамка не позволява решаване на описаните проблеми, тъй като не съдържа правни норми, които да гарантират правилното, пълното и систематичното прилагане на нормативните изисквания, заложиени в:

- Директива (ЕС) 2023/959 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година за изменение на Директива 2003/87/ЕО за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и Решение (ЕС) 2015/1814 относно създаването и функционирането на резерв за стабилност на пазара за системата на Съюза за търговия с емисии на парникови газове (ОВ L 130, 16.5.2023 г.).
- Директива (ЕС) 2023/958 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година за изменение на Директива 2003/87/ЕО по отношение на приноса на въздухоплаването към целта на Съюза за намаляване на емисиите в цялата икономика и подходящото прилагане на глобална, основана на пазара мярка (ОВ L 130, 16.5.2023 г.);
- Регламент (ЕС) 2023/857 на Европейския парламент и на Съвета от 19 април 2023 година за изменение на Регламент (ЕС) 2018/842 за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021—2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение, и на Регламент (ЕС) 2018/1999 (ОВ L 111, 26.4.2023 г.);
- Регламент (ЕС) 2023/839 на Европейския парламент и на Съвета от 19 април 2023 година за изменение на Регламент (ЕС) 2018/841 по отношение на обхвата, опростяването на докладването и правилата за съответствие и определянето на целите на държавите членки за 2030 г., и на Регламент (ЕС) 2018/1999 по отношение на подобряването на мониторинга, докладването, проследяването на напредъка и прегледа (ОВ L 107, 21.4.2023 г.);
- Регламент (ЕС) 2023/957 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година за изменение на Регламент (ЕС) 2015/757 с цел да се предвиди включването на дейностите в областта на морския транспорт в системата на ЕС за търговия с емисии, както и мониторингът, докладването и проверката на емисиите на допълнителни парникови газове и емисиите от допълнителни видове кораби (ОВ L 130, 16.5.2023 г.);
- Регламент (ЕС) 2023/956 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година за създаване на механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите (ОВ L 130, 16.5.2023 г.).

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

За решаването на **проблеми 1-6** е необходимо да бъдат извършени промени в Закона за ограничаване изменението на климата, произтичащи от правото на Европейския съюз – актовете, посочени в т.1.3.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки, както и анализ за изпълнението на политиката на национално ниво.

2. Цели:

Цел 1. Въвеждане на европейското законодателство по прилагане на правилата за безплатно разпределение, чрез драстично намаляване количествата безплатни квоти за секторите под риск от изтичане на въглерод, покрити от Механизма за въглеродна корекция на границите на ЕС, именно стомана, желязо, алуминий, цимент, торове, електричество, водород. Стимулиране на възприемането на нисковъглеродни технологии, чрез изпълнение на мерки, които да водят до намаляване на емисиите на парникови газове. Преодоляване на предизвикателствата свързани с разпределението на тежестта и социалните последици от прехода към декарбонизация, както и по-целесъобразното разходване на приходите от прилагане на СТЕ на ЕС. Използване на устойчиви горива от авиационните оператори. Преразпределение на приходите, получени от продажбата на квоти, чрез прилагане на СТЕ на ЕС и използването на част от тях за покриване на административните разходи на министъра на околната среда и водите, в качеството му на компетентен орган по прилагане на СТЕ на ЕС и тръжен купувач, на ЕПГ чрез прилагане на СТЕ на ЕС.

Цел 2. Поетапно преминаване към премахване на безплатното разпределение на квоти за операторите на въздухоплавателни средства, и въвеждането изцяло на продажба чрез търг на квоти, от 2026 г.

Цел 3. Намаляване на ЕПГ до 2030 г., в размер на -10% до 2030 г. спрямо 2005 г. от секторите транспорт, отопление на сгради, селско стопанство, малки промишлени инсталации и управление на отпадъците.

Цел 4. Постигане на климатична неутралност и улавяне на 9,7 милиона тона на въглероден диоксид от сектор „Земеползване, промени в земеползването и горско стопанство“ до 2030 г.

Цел 5. Разширяване на обхвата на горива и видове кораби, към които ще се прилагат изискванията за мониторинг и докладване и повишаване на екологосъобразността и стимулирането на добрите практики по отношение на морския транспорт.

Цел 6. Въвеждане на Механизъм за предотвратяване на изместването на въглеродни емисии и намаляване на емисиите на парникови газове, който ще замени безплатното разпределение на квоти на инсталациите в рамките на Европейската система за търговия с емисии, чиято цел е справяне с риска от изтичане на въглерод по границите на ЕС. Целта на нововъведението е да се постигне неутралитет по отношение климата на съюза, най-късно до 2050 г., в съответствие с Парижкото споразумение, както и да се насърчат трети държава към декарбонизацията, като модел на поведение в икономиката.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

1. Бизнес оператори:

- Операторите по смисъла на § 1, т. 43 от допълнителните разпоредби на Закона за опазване на околната среда – през 2023 г. операторите с валидно разрешително за емисии на парникови газове са 88.
- Авиационните оператори по смисъла на § 1, т. 1 от Закона за ограничаване изменението на климата – 3 оператора в ECTE и 1 в CORSIA;
- Корабните дружества, опериращи с плавателни съдове с бруто тонаж над 5000 и между 5000 и 400 - 37;
- Лицата, пускащи на пазара горива за сградния сектор, транспортния сектор и допълнителните сектори, така както са дефинирани в Приложение № 3 към чл. 30, ал. 3 от ЗОИК;

- *Вносителите или техните косвени митнически представители, внасящи продуктите по чл. 2 от Регламент (ЕС) 2023/956 – 4872 (по данни на НСИ от 2020 г.);*

2. *Държавни органи:*

- *Министерство на околната среда и водите;*
- *Министерство на енергетиката;*
- *Министерство на финансите;*
- *Министерство на икономиката и индустрията;*
- *Министерство на земеделието и горите;*
- *Изпълнителна агенция по горите;*
- *Министерство на транспорта и съобщенията;*
- *Изпълнителна агенция по околна среда;*
- *Изпълнителна агенция „Морска администрация“;*
- *Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“;*
- *Агенция „Митници“;*

3. *Неправителствени организации, с предмет изменение на климата и околна среда.*

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1:

Вариант 1 „Без действие“: „Не се реструктурира системата за търговия с емисии (СТЕ) на Европейския съюз (ЕС) чрез разширяване на обхвата ѝ.“

Описание:

Липса на разпоредби, въвеждащи новите правила на СТЕ на ЕС за периода 2023-2030 г. в националното законодателство, в т.ч. определяне на компетентните органи и вменяването им на съответните компетенции и задължения, съответните административни процедури и режими, както и санкции при неизпълнение, в резултат на което ще се създаде правна несигурност за операторите на инсталации, авиационните оператори, корабните дружества и доставчиците на горива, които попадат в обхвата на СТЕ на ЕС, както и до непълно или неправилно прилагане или пълна невъзможност на прилагането на тези правила.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се идентифицират

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Страната ще бъде в невъзможност да гарантира правилното прилагане на СТЕ на ЕС на национално ниво, което ще рефлектира негативно както върху скоростта на декарбонизация на някои сектори в икономиката (България е определена¹ като най-енергоемката икономика и икономиката с най-големи емисии на парникови газове в ЕС, далеч пред останалите), така и върху изпълнение на целите на ЕС по изменение на климата и реформата на въглеродния пазар, като

¹ Доклад за България за 2020 г. придружаващ СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА И ЕВРОГРУПАТА Европейски семестър 2020 г.: оценка на напредъка в структурните реформи, предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси и резултати от задълбочените прегледи в съответствие с Регламент (ЕС) № 1176/2011, SWD/2020/501 final

цяло.

Не добре развита или не адаптирана към новите правила национална регулаторна рамка ще окаже отрицателно въздействие върху гладкото функциониране на предвидените финансови стимули и механизми в СТЕ на ЕС, като ще забави достъпа и усвояването от бенефициерите по тези механизми на финансов ресурс, ще затрудни и ограничи мобилизирането на частно финансиране, включително по линия на капиталовите пазари и на използването на инвестиционни и кредитни продукти на банковия финансов сектор, предвид все по-хоризонталното прилагане на т.нар. екологични, социални и управленски критерии (ESG factors), в съответствие с рамката на ЕС за устойчиво финанси.

Забавяне на приемането на ЗИД на ЗОИК и транспонирането на европейски директиви, може да доведе до стартирана от Европейската комисия процедура по нарушение по чл. 258, ДФЕС, съответно до налагането на финансова санкция срещу Република България.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се идентифицират.

Административна тежест: Не се идентифицира.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Преструктурира се системата за търговия с емисии (СТЕ) на Европейския съюз (ЕС), чрез разширяване на обхвата ѝ.“

Описание:

Разширява се обхвата на СТЕ на ЕС, чрез присъединяване корабни дружества, опериращи с кораби под 5000 тона, но не под 400 тона, корабите от офшорната индустрия, както и доставчиците на горива за сградния и транспортния сектор.

Ревизират се правилата за безплатно разпределение, в т.ч. показателите и повишение на линейния коефициент за намаление, като драстично се намаляват количествата безплатни квоти за секторите, покрити от Механизма за въглеродна корекция на границите на ЕС - стомана, желязо, алуминий, цимент, торове, електричество, водород, под риск от изтичане на въглерод.

Безплатното разпределение на квоти се обвързва с усилията за декарбонизация, за да се стимулира възприемането на нисковъглеродни технологии, като инсталациите, обхванати от задължението за извършване на енергиен одит, са задължени да изпълняват препоръките на одиторския доклад или да демонстрират изпълнение на други мерки, които водят до намаляване на емисиите на парникови газове, еквивалентни на препоръчаните в одиторския доклад. В противен случай безплатното разпределение ще бъде намалявано с 20%.

Предвиждат се, при определени условия да бъдат разпределени 30% допълнителни квоти, за операторите на инсталации на централно отопление.

Въвеждат се промени в правилата за използване на приходите от тръжни продажби на квоти от стационарни инсталации, като има изискване за използване на 100% от приходите (които не са включени в бюджета на ЕС²) за климатични и енергийни цели, както и за справяне с негативните социални последици от прехода към декарбонизация, включително и за компенсиране на секторите под риск от изтичане на въглерод.

² Корекции в бюджетната рамка на ЕС като част от пакет за Собствени ресурси, отразен в Многогодишната финансова рамка.

От 2025 г. се създава паралелна (отделна) система за търговия с емисии за секторите „сгради“ и „пътен транспорт“, чрез надграждане на съществуващите разпоредби за регулиране на данъчните складове и доставчиците на горива. Емисиите ще се определят индиректно, на база количествата пуснати на пазара горива за транспортния сектор и сградите. Лицата, пускащи на пазара горива за сградите и транспорта, се задължават да имат РЕПГ, да осъществяват мониторинг на ЕПГ и да докладват верифицираните си емисии към ИАОС, който е определен като компетентен орган. Квотите за ЕПГ от горивата за сградите и за транспорта се продават на търг.

Емисиите от морски транспорт се включват в обхвата на ЕСТЕ, като корабните дружества се задължават да осъществяват мониторинг на ЕПГ от морския транспорт и да докладват верифицираните си емисии. Определя се национален администриращ компетентен орган на корабните дружества в СТЕ на ЕС, както и количествата ЕПГ, които се покриват от СТЕ на ЕС и които подлежат на преглед и верификация, както и количествата безплатни квоти и графикът, по който следва да бъдат предавани квотите. Неразпределените безплатно квоти ще се продават на търг.

Запазват на квотите за солидарност, разпределяни между 16 държави членки (в т.ч. България).

Предвиждат се санкции при неизпълнение на задълженията от страна на операторите.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Промените в СТЕ на ЕС ще са стимул за енергийно-интензивните индустрии да разработват и прилагат нови технологии, да търсят и подкрепят иновации и ще допринесе за създаването на нови възможности за работни места и зелен растеж, за насърчаване на инвестициите в нисковъглеродни технологии, включително в промишлеността.

Новите правила ще стимулират цените на квотите за ЕПГ, на ниво ЕС, съответно приходите от тържния дял на България ще се повишат и ще освободят съществен финансов ресурс, който държавата да инвестира в дейности и мерки към нисковъглеродно развитие, заложен в чл. 57 от ЗОИК. Създава се възможност България да предостави допълнително финансиране на производителите и преработвателите на стомана, желязо, алуминий, цимент, електричество, торове, въглерод на национално ниво в СТЕ, за справяне с всеки остатъчен риск от изтичане на въглерод (изместване на инсталацията в трета страна с по-леки регулации в областта на климата и ЕПГ).

Ще се увеличи дела на България във Фонда за модернизация, което ще предостави по-големи възможности за финансиране на производство и използване на електрическа енергия от възобновяеми източници, включително водород от възобновяеми източници; отопление и охлаждане от възобновяеми източници; намаляване на общото потребление на енергия чрез енергийна ефективност, включително в промишлеността, транспорта, сградите, селското стопанство и отпадъците; съхранение на енергия и модернизация на енергийните мрежи, включително управление на потреблението, топлопроводите и мрежите за пренос на електроенергия, увеличаване на междусистемните връзки с други държави членки и инфраструктура за мобилност с нулеви емисии; подкрепа за домакинствата с ниски доходи, включително в селските и отдалечените райони, за справяне с енергийната бедност и за модернизиране на отоплителните им системи; както и справедлив преход на зависимите от въглеродни емисии региони.

Разширяване на СТЕ на ЕС върху нови сектори като морски транспорт, горива за сгради и транспорт ще допринесе за по-бързия преход към ниско емисионни горива, алтернативни горива и електрификация, както и развиването на съответната инфраструктура на станции на зареждане.

Измененията ще създадат стопански възможности за нови пазари за нисковъглеродни технологии и ще създадат по-силни стимули за иновация, като същевременно ще повишават доверието в българските предприятия на европейския и международния пазар.

Изпълнявайки поетите на ниво ЕС ангажменти и допринасяйки към договорените цели по СТЕ на ЕС, България ще засили процеса на декарбонизация на икономиката, преход към нискоемисионни или нулеви източници на енергия и мобилизиране на по-зелени иновативни технологии, което ще повиши качеството на въздуха и ще увеличи ползите за растежа и заетостта. Ще се улесни набирането на частно финансиране, в т.ч. по линия на капиталовите пазари и на използването на инвестиционни и кредитни продукти на банковия финансов сектор, както и привличането на преки чуждестранни инвестиции в страната. Регулаторната рамка, която въвежда ясни екологични и климатични стандартни за индустриите в средносрочен и дългосрочен план ще позволи плавно прилагане на Environmental, Social and Governance (ESG) критериите. Това от своя страна може да доведе до намаляване на разходите/цените за привличане на заемен ресурс и/или набиране на средства от капиталовите пазари, с оглед осъществяване на „зелени“ инвестиции в страната.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Намаляването на безплатното разпределение на квоти по ЕСТЕ в новия период и по-бавен преход към нисковъглеродни технологии и процеси, поради необходимостта от по-голям финансов ресурс за страната, се очаква да доведат до по-високи непреки разходи за българските оператори в СТЕ на ЕС, които в случай че бъдат прехвърлени, ще повишат цените на продукти и услуги към краен потребител. Подобен ефект към краен потребител по отношение на цената на горивата за сгради и транспорт се очаква и при пълното активиране на измененията в СТЕ на ЕС.

Новите правила за намаляване на общия таван на квоти на ЕС и намаляване и прекратяване на безплатното разпределение на квоти, както и функционирането на Резерва за пазарна стабилност на ЕС, се очаква да доведат до драстични увеличения на цените на квотите на ЕПГ, предлагани на тръжната платформа, което ще изисква допълнителен финансов ресурс от всички оператори, за които са възникнали задължения за предаване на квоти за ЕПГ, който има вероятност да доведе до повишаване на цените на крайния продукт.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се идентифицират.

Административна тежест: Въвеждат се нови регулаторни режими за корабните дружества и за доставчиците на горива за секторите на сградите и транспорта. Корабните дружества, с определен тонаж се включват в СТЕ на ЕС, и е необходимо да се извърши регистрация на дружествата, съгласно указанията на ЕК посочени в Решение за изпълнение № 2024/411 от 30.01.2024 г.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информирание, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.2. По проблем 2:

Вариант 1 „Без действие“: „Не се актуализира обхвата на СТЕ на ЕС, чрез премахване на безплатните квоти за авиацията от 2027 г.“

Описание: Липса на разпоредби уреждащи плавно преминаване към премахване на безплатното разпределение на квоти за операторите на въздухоплавателни средства, и въвеждането изцяло на продажба чрез търг на квоти, от 2026 г.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се идентифицират.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не добре развитата и не адаптирана към новите правила национална регулаторна рамка ще окаже въздействие върху гладкото функциониране на предвидените в Директивата механизми и ще доведе до несигурност в регулаторната среда и пазарните условия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се идентифицират.

Административна тежест: Не се идентифицира.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Обхвата на СТЕ на ЕС се актуализира чрез премахване на безплатните квоти за авиацията от 2027 г.“:

Описание:

Въвежда се в националното законодателство Директива (ЕС) 2023/958, изменяща Директива 2003/87/ЕО, допринасяща за целостта и ефективното насочване на СТЕ на ЕС, за постигане на целите на Съюза за намаляване на нетните емисии на парникови газове с най-малко 55 % до 2030 г. и за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г., както и за изпълнението на приноса на Съюза съгласно Парижкото споразумение по отношение на въздухоплаването.

По отношение на авиацията се въвежда коефициент за линейно намаление на количеството безплатни квоти, като се предвижда допълнително количество безплатни квоти за авиационни оператори, използващи устойчиви горива. Прекратява се безплатното разпределение на квоти за сектора и се предвижда пълно отдаване на търг на квотите от 2026 г. нататък.

Разпределянето за 2024 г. се основава на общото разпределяне за активните оператори на въздухоплавателни средства през 2023 г., намалено с коефициента на линейно намаление, посочен в същата директива. Равнището на разпределяне се повишава, за да се вземат предвид маршрутите, които през 2023 г. не са обхванати от СТЕ на ЕС, но ще влизат в нейния обхват от 2024 г. нататък.

През 2024 г. и 2025 г. безплатното разпределение на квоти постепенно се премахва, а от 2026 г. нататък се въвежда изцяло продажба на квотите чрез търг.

За периода от 1 януари 2024 г. до 31 декември 2030 г. се запазват определено количество квоти за покриване на част от оставащата ценова разлика между керосина от изкопаеми източници и допустимите авиационни горива за отделни оператори на въздухоплавателни средства, които се разпределят за евентуални бъдещи свръхзвукови полети.

Операторите на въздухоплавателни средства, установени в Съюза, могат да използват единици за съответствие с CORSIA за полети до, от или между трети държави, за които се приема, че участват

в CORSIA. На операторите на въздухоплавателни средства, установени извън Съюза, не се изисква да отменят единици за съответствие с CORSIA.

Полетите до и от държави, които не прилагат CORSIA, различни от полети, заминаващи от летище в ЕИП и пристигащи на летище в ЕИП, в Швейцария или в Обединеното кралство, са освободени от задължения за връщане на квоти или отмяна на единици.

За да се извърши оценка на изпълнението на CORSIA, срокът на настоящата дерогация от задълженията по СТЕ на ЕС се удължава до 31 декември 2026 г. за задълженията за връщане на квоти по отношение на полети, изпълнявани от оператори на въздухоплавателни средства по маршрути, които не попадат в обхвата на CORSIA, до и от съответните трети държави, по отношение на които в противен случай задълженията за докладване и връщане на квоти по СТЕ на ЕС ще се прилагат до 31 март 2027 г. и 30 септември 2027 г.

Количество квоти за въздухоплаването се консолидира и за него се прилага коефициентът на линейно намаление, всички приходи от търгове, които не са разпределени към бюджета на Съюза, се използват за цели, свързани с климата.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Осигурява се принос от въздухоплавателния сектор към усилията за постигане на емисионните цели на ЕС за 2030 г. и 2050 г., същевременно отчитайки и връзката с множество други инициативи (в областта на енергийното облагане, политиките относно развитието на енергията от възобновяеми източници, инициативата ReFuelEU и др.), включително в международно измерение – насърчаване на международните партньори за прилагане на CORSIA, реализиране на емисионни редукции и усилия за осигуряване на равнопоставеност между операторите.

Измененията са в съответствие и с европейските политики в сферата на научните изследвания и иновациите, като има потенциал да се засили полезното взаимодействие между програмите на ЕС, по-специално Фонда за иновации и рамковите програми на ЕС за научни изследвания и иновации, посредством стимули за внедряване и разгръщане на нисковъглеродни иновативни решения. Предложението има потенциал за стимулиране на производството и разпространението на устойчиви авиационни горива (SAF), въвеждане на технологични и оперативни подобрения в сектора. При преустановяване на безплатното разпределение също се очаква увеличение в тръжната цена на квотите.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Мерките за ограничаване на емисиите ще имат най-голямо отрицателно въздействие срещу малките и средни по капацитет авиационни оператори, с ограничени финансови възможности, което би ги превърнало в неконкурентни, спрямо големите и финансово обезпечени авиационни оператори.

Комбинацията от постепенно премахване на безплатните квоти, премахването на квотите от специалния резерв, обвързващите въглеродни кредити за устойчиво авиационно гориво и таксите върху керосина като предстоящи мерки, ще доведат до ощетяване на авиокомпаниите и значително оскъпяване на полетите, което, поради липса на друга възможност и изчерпване на резервите, ще бъде прехвърлено като допълнително натоварване към гражданите и бизнеса, ползващи услугите на авиационния транспорт.

Ще се окаже отрицателно въздействие върху движението на хора, стоки и услуги, с оглед географското положение на България като периферна държава членка. Сериозно отрицателно въздействие ще има върху снабдяването на бизнеса със суровини и продукти, както и върху туризма като цяло.

Повишаване на разходите на въздушните превозвачи ще намали конкурентоспособност на българските авиокомпании и ще доведе до изтичане на инвестиции в областта на въздухоплаването, както и върху цените на транспортните услуги, което респ. ще доведе и до повишаване на цените на крайните продукти.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се идентифицират

Административна тежест: Не се идентифицира.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.3. По проблем 3:

Вариант 1 „Без действие“: „Не се променят индивидуалните цели за намаление на ЕПГ на България в секторите извън СТЕ на ЕС, заложиени за периода 2020-2030 г.“

Описание:

Неактуализиране на индивидуалната цел за намаление на емисии парникови газове, определена на България, в секторите транспорт, отопление на сгради, селско стопанство, малки промишлени инсталации и управление на отпадъците, до 2030 г.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се идентифицират

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Неадаптираната към новите правила национална регулаторна рамка ще окаже въздействие върху функциониране на предвидените в Регламента механизми, и ще доведе до несигурност в регулаторната среда и пазарните условия в секторите транспорт, отопление на сгради, селско стопанство, малки промишлени инсталации и управление на отпадъците.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се идентифицират.

Административна тежест: Не се идентифицира.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2: „Актуализиране на индивидуалните цели за намаление на ЕПГ на България в секторите извън СТЕ на ЕС, заложиени за периода 2020-2030 г.“

Описание:

За България се определя индивидуална цел за намаление на ЕПГ в секторите от транспорт, отопление на сгради, селско стопанство, малки промишлени инсталации и управление на отпадъците, в размер на -10% до 2030 г., спрямо показателите за 2005 г.

Предвижда се възможност за постигане на посочената цел чрез използване на гъвкави механизми (заемане/банкиране) както и по линия на прилагане на Регламент (ЕС) 2018/841.

Въвежда се изискване за изготвяне на план за коригиращи действия при констатиран непостигнат достатъчен напредък за изпълнение на задълженията.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Намаление на емисиите на национално равнище от секторите извън СТЕ на ЕС, ще допринесе за постигането на общата цел на ЕС, в съответствие със справедливото разпределение на усилията за постигане на климатична неутралност към 2050 г.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Създаване на нови политики и мерки, които да осигурят постигане на заложената национална цел, след преглед и оценка за пригодност на съществуващите секторни политики в съответните области ще затрудни функционирането на засегнатите сектори.

Предприемането на допълнителни мерки за намаляване на емисиите, може да доведе до повишаване на административното натоварване за публичният сектор, потенциално ще наложи и необходимост от промени в начина на работа на операторите и производителите в засегнатите сектори, както и допълнителни инвестиции. Изпълнението на новите мерки е възможно да доведе и до повишаване на цената на крайните продукти.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се предвиждат.

Административна тежест: Не се предвиждат.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.4. По проблем 4:

Вариант 1 „Без действие“: „Не се актуализира индивидуалната цел за нетно поглъщане на ЕПГ на България в секторите на земеползване, промяна в земеползването и горското стопанство (ЗПЗГС), заложен за периода 2020-2030“

Описание:

Индивидуалните цели на България за нетно поглъщане на ЕПГ няма да бъде актуализиран, съгласно новите изисквания на Европейския съюз, което би довело до финансови разходи за страната за компенсиране на недостатъчните количества за постигане на целта.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се идентифицират

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се идентифицират.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Не се идентифицират

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се идентифицират

Икономическите въздействия:

Административна тежест: Не се идентифицира.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2: „Актуализиране на индивидуалните цели за нетно поглъщане на ЕПГ на България в секторите на земеползване, промяна в земеползването и горското стопанство (ЗПЗГС), заложи за периода 2020-2030“

Описание:

Определя се цел от 9, 7 милиона тона (килотона еквивалент на въглероден диоксид) улавяне на въглероден диоксид от сектор ЗПЗГС до 2030 г.

Въвежда се изискване за изготвяне на план за коригиращи действия при констатиран не постигнат достатъчен напредък за изпълнение на задълженията.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Допринася се за изпълнението на целта на България за намаление на емисиите на парникови газове в секторите извън СТЕ на ЕС, за подобряване на мониторинга и отчитането в сектора, и постигне климатична неутралност до 2050 г.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Не се идентифицират

Въздействия върху малките и средните предприятия: Ще се създадат благоприятни икономически въздействия, чрез подпомагане на иновацията и стимулиране на веригата за създаване на стойност при внедряването на възобновяема енергия и технологии, и по-специално слънчевата енергия, която се експлоатира от МСП.

Административна тежест: Не се идентифицират.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.5. По проблем 5:

Вариант 1 „Без действие“: „Корабите, с определен тонаж няма да попадат в обхвата на СТЕ на ЕС и няма да е определен администриращ орган на корабните дружества по СТЕ на ЕС“

Описание:

Кораби с брутен тонаж под 5000 тона, но не и под 400 тона, плаващи под български флаг, както и корабите от офшорната индустрия няма да бъдат в обхвата на СТЕ на ЕС и търговията с ЕПГ.

Корабните дружества на по-малки плавателни съдове (5000бт-400т), няма да докладват годишно, считано от 2025 г., и няма да е определен компетентен орган за мониторинг и докладване на корабните дружества.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се идентифицират.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Екологичното въздействие е свързано с липсата на разписани критерии за регулиране на новите системи за търговия с емисии, което компрометира постигането на целите, заложиени в Парижкото споразумение относно изменението на климата.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Не се идентифицира.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се идентифицират.

Административна тежест: Не се идентифицира.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2: „Актуализиране на обхвата на морския транспорт в системата на СТЕ на ЕС, актуализиране на правилата за мониторинг и докладване на ЕПГ от морския транспорт, за определени корабни дружества, правилата за акредитация и верификация на операторите, и определяне на компетентни органи по прилагане на Регламент (ЕС) 2015/957“

Описание:

Корабите за превоз на генерални товари с брутен тонаж под 5 000 тона, но не и под 400 тона, както и корабите, обслужващи офшорната индустрия ще се включат в обхвата на СТЕ на ЕС, считано от 2025 г. Ще се определят компетентен орган за регистрирането на корабните оператори, както и правилата за мониторинг, докладване, акредитация и верификация на корабните дружества по СТЕ на ЕС.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Разширяване на обхвата на видовете кораби и парникови газове от тях, участващи в СТЕ на ЕС, към които ще се прилагат изискванията за мониторинг и докладване, ще допринесат за опазването на околната среда и изменението на климата.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Корабните дружества ще трябва да следват задължения за регистриране, необходимо е да се извърши мониторинг и докладване на ЕПГ, които следва да бъдат верифицирани от акредитиран верификатор. Операторите ще са задължение да представят на годишна база доклад за ЕПГ на всеки кораб обобщени данни за емисиите на ниво дружество, като докладите следва да бъдат верифицирани, което ще ангажира финансов ресурс от страна на корабните дружества.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се идентифицират.

Административна тежест: Корабните дружества следва да регистрират плавателните средства, попадащи в обхвата на СТЕ на ЕС пред компетентния орган, както и да докладват ежегодно.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.6. По проблем 6:

Вариант 1 „Без действие“: „Не се въвежда Механизма за корекции на въглеродни емисии по границите (МКВЕГ)“.

Описание:

В българското законодателство няма да се въведе Механизъм за корекции на въглеродни емисии по граници, засягащ вноса на определени материали от трети страни.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се идентифицират

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Икономическите оператори и операторите на инсталации по съществуващите и новите системи за търговия с емисии ще претърпят икономически загуби, поради внос на суровини от трети страни, които са с по-ниска себестойност, което ще доведе до намаляване конкурентоспособността на българските производители.

Екологичното въздействие ще се отрази в неизпълнение на екологичния ангажимент към намаляване изменението на климата и смекчаване на климатичните промени, предвидено в Парижкото споразумение за постигане на екологична неутралност към 2050 г.

Не са идентифицирани социални отрицателни въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Не се идентифицира.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се идентифицират.

Административна тежест: Не се идентифицира.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2: „Въвеждане на Механизма за корекции на въглеродни емисии по границите и определяне на компетентен орган по прилагането му“

Описание:

Механизмът разписва правилата за налагане на въглеродна такса на границата на Съюза, на вноса на определени продукти, произхождащи от трети страни, под формата на закупуване на сертификати за емисии. Предложеният нов Механизъм прогресивно ще замени безплатното разпределение на квоти на инсталациите в рамките на СТЕ на ЕС, чрез облагане на следните внесени стоки - стомана, желязо, цимент, електричество, изкуствени торове, алуминий и др. производни на тях. Митническите органи не следва да допускат внос на стоки от лица, които не

са одобрени декларатори по МКВЕГ. Механизма за корекции на въглеродни емисии по границите се основава на система за деклариране, при която одобрен декларатор по МКВЕГ, подава ежегодно декларация за съпътстващите емисии на стоките, внасяни на митническата територия на Съюза, и връща съответстващ на тези деклариран и верифицирани емисии брой сертификати по МКВЕГ. В ЗИД на ЗОИК ще се разпише процедури по изпълнение на МКВЕГ – подаване на заявление, одобрение и отнемане на статуса на одобрен декларатор, деклариране на общите верифицирани емисии на внесените стоки, определя националните компетентни органи, включително и продаващият сертификати, както и определя реда за докладване в преходния период от 1 октомври 2023 г. до 31 декември 2025 г. Механизма ще гарантира, че вносът на конкретна категория продукти, е предмет на регулаторна система, при която се прилагат разходи за въглеродните емисии, равностойни на разходите, възникнали съгласно СТЕ на ЕС, в резултат на което цената на въглеродните емисии е равностойна за внасяните и местните продукти.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Въвеждане МКВЕГ е част от законодателния пакет „Подготвени за цел 55“ и служи като основен елемент в инструментариума на Съюза за постигане на целта за неутралност по отношение на климата най-късно до 2050 г. в съответствие с Парижкото споразумение, чрез справяне с рисковете от изместване на въглеродни емисии. Механизмът следва да допринесе за насърчаване на декарбонизацията в трети държави.

Механизмът представлява екологична мярка, която подкрепя намаляването на ЕПГ в световен мащаб и предотвратява риска от изместване на въглеродни емисии, като същевременно гарантира равностойна цена на въглеродните емисии за внасяните и за местните продукти и съвместимост с правилата на Световната търговска организация. Продажбата на сертификати ще донесе приходи в бюджета на държавата, които могат да подпомогнат мерките и прехода към декарбонизация на икономиката.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Ще се повиши финансовият натиск върху тези сектори в ЕС, които се считат за изложени на риск от изтичане на въглерод (стомана, желязо, алуминий, цимент, електричество, торове, водород) с въвеждането на МКВЕГ, считано от 2025 г. Очаква се частичната загуба на конкурентоспособност на засегнатите дружества. Негативен икономически натиск ще се окаже върху предприятията в България като периферна държава в ЕС, граничеща с трети страни, с оглед факта, че тези предприятия са вносители на суровина, която обработват в инсталации в страната.

Новите изисквания ще затруднят вносителите и преработвателите на изброените суровини и материали, както от гледна точка на административната и регулаторната тежест, така и от гледна точка на отговорността им като одобрен „декларатор“. Това може да доведе до свиване на броя на вносителите и затруднения в търговския оборот. Особени затруднения биха имали еднократните/нерегулярните вносители.

На национално ниво се очаква да бъдат засегнати не само малките и средни предприятия, но и големи структуроопределящи за икономиката предприятия, които не са в обхвата на инвестициите от структурните фондове на ЕС и няма национален механизъм за подпомагане на големи въглеродно и ресурсоемки производства.

Предприятията на национално ниво, които ще бъдат засегнати, попадат в производствените сектори (раздел С от NACE Rev.2), определени като трансформиращи се сектори (въз основа на Рамковата конвенция на ООН за изменение на климата и регулаторната рамка на ЕСТЕ, както и на множество международни и европейски проучвания на промишлеността), а именно желязо, стомана, цимент и др.

Индиректен ефект от новото екологично законодателство ще има върху инвестициите и разходите на бизнеса за реализиране на политиката за енергийна ефективност на сгради, както и върху строителния сектор и индустрията, където алуминият е сред най-използваните суровини.

В макроикономически план, прилагането на МКВЕГ и свързаното с него прекратяване на безплатното разпределение на квоти по ЕСТЕ ще доведе до отрицателни последици за brutния вътрешен продукт и конкурентоспособността на българската икономика.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Алуминий

Продуктите от алуминий са включени в механизма за корекция на въглеродните емисии на границите, с мотива, че са силно податливи на изместване на въглеродни емисии. България не произвежда първичен алуминий, но има добре развита преработка на алуминий до крайни продукти. Първичният блок се внася предимно от трети страни. Налагането на допълнителен данък върху тази суровина, ще постави под натиск българските производители, не само спрямо трети страни, но и спрямо страни от ЕС, които имат собствен ресурс. Много трудно е на практика да се установи дали вносният алуминий е бил произведен чрез въглеродно-интензивна електрическа енергия или такава, произведена от алтернативни източници. Инвестициите в металургичната промишленост са дългосрочни и несъвместими с чести и непоследователни регулаторни промени.

Производство на цимент:

По-голямата част от предприятията за цимент в ЕС плащат цена за въглероден диоксид, с която практически не се сблъсква никой друг циментов завод в света. Всички допълнителни разходи, които не биха били покрити с подходящо ниво на МКВЕГ, биха затруднили или спрели вече започнатите инвестиции.

Производство на торове:

В България има два работещи завода за производство на торове. Производствените разходи непрекъснато нарастват, спрямо растящата цена на квотите по ЕСТЕ, и непрекъснатото увеличение на цената на природния газ, който в тази индустрия се влага като суровина. Износът на торове ще запази своята нерентабилност и при наличието на действащ МКВЕГ.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Дружествата ще бъдат задължени да се регистрират в нарочен регистър, да получат разрешение за внос, чрез подаване на необходимите документи за получаване на статут „одобрен декларатор“, както и да закупуват сертификати, при внос на посочените в Регламента стоки.

Административна тежест: Вносителите трябва да се регистрират във временния регистър на МКВЕГ. След 2026 г. всеки вносител следва да подаде документи и да получи „статут на одобрен декларатор“. На всяко тримесечие деклараторът представя доклад пред компетентния орган за внесените през това тримесечие стоки – деклараторът е длъжен да изготвя четири доклада годишно. При всеки внос на стоки, попадащи в обхвата на Регламента, се изисква закупуване на сертификати, отговарящи на внасяното количество стоки.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

По проблеми от 1 до 6:

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2
Ефективност	Цел 1 „Ревизиране на правилата за безплатно разпределение, чрез драстично намаляване количествата безплатни квоти за секторите под риск от изтичане на въглерод, покрити от Механизма за въглеродна корекция на границите на ЕС, именно стомана, желязо, алуминий, цимент, торове, електричество, водород. Цели се стимулиране на възприемането на нисковъглеродни технологии, чрез изпълнение на мерки, които да водят до намаляване на емисиите на парникови газове. Цели се преодоляване на предизвикателствата свързани с разпределението на тежестта и социалните последици от прехода към декарбонизация, както и по-целесъобразното разходване на приходите от прилагане на СТЕ на ЕС. Цели се използването на устойчиви горива от авиационните оператори.“	3	1
	Цел 2 „Поетапно преминаване към премахване на безплатното разпределение на квоти за операторите на въздухоплавателни средства, и въвеждането изцяло на продажба чрез търг на квоти, от 2026 г.“	3	1
	Цел 3 „Намаляване на емисии парникови газове (ЕПГ) до 2030 г., в размер на -10% до 2030 г. спрямо 2005 г. от секторите транспорт, отопление на сгради, селско стопанство, малки промишлени инсталации и управление на отпадъците“	3	1
	Цел 4 „Постигане на климатична неутралност и улавяне на 9,7 милиона тона на въглероден диоксид от сектор „Земеползване, промени в земеползването и горско стопанство“ до 2030 г.“	3	1
	Цел 5 „Разширяване на обхвата на газове и видове кораби, към които ще се прилагат изискванията за мониторинг и докладване и повишаване на екологосъобразността и стимулирането на добрите практики по отношение на морския транспорт.“	3	1

	Цел 6 „Въвеждане на Механизъм за предотвратяване на изместването на въглеродни емисии и намаляване на емисиите на парникови газове, който ще замени безплатното разпределение на квоти на инсталациите в рамките на Европейската система за търговия с емисии, чиято цел е справяне с риска от изтичане на въглерод по границите на ЕС. Целта на нововъведението е да се постигне неутралитет по отношение климата на съюза, най-късно до 2050 г., в съответствие с Парижкото споразумение, както и да се насърчат трети държава към декарбонизацията, като модел на поведение в икономиката.“	3	1
Ефикасност	Цел 1 „Ревизиране на правилата за безплатно разпределение, чрез драстично намаляване количествата безплатни квоти за секторите под риск от изтичане на въглерод, покрити от Механизма за въглеродна корекция на границите на ЕС, именно стомана, желязо, алуминий, цимент, торове, електричество, водород. Цели се стимулиране на възприемането на нисковъглеродни технологии, чрез изпълнение на мерки, които да водят до намаляване на емисиите на парникови газове. Цели се преодоляване на предизвикателствата свързани с разпределението на тежестта и социалните последици от прехода към декарбонизация, както и по-целесъобразното разходване на приходите от прилагане на СТЕ на ЕС. Цели се използването на устойчиви горива от авиационните оператори.“	3	1
	Цел 2 „Поетапно преминаване към премахване на безплатното разпределение на квоти за операторите на въздухоплавателни средства, и въвеждането изцяло на продажба чрез търг на квоти, от 2026 г.“	3	1
	Цел 3 „Намаляване на емисии парникови газове (ЕПГ) до 2030 г., в размер на -10% до 2030 г. спрямо 2005 г. от секторите транспорт, отопление на сгради, селско стопанство, малки промишлени инсталации и управление на отпадъците“	3	1
	Цел 4 „Постигане на климатична неутралност и улавяне на 9,7 милиона тона на въглероден диоксид от сектор „Земеползване, промени в земеползването и горско стопанство“ до 2030 г.“	3	1
	Цел 5 „Разширяване на обхвата на газове и видове кораби, към които ще се прилагат изискванията за мониторинг и докладване и повишаване на екологосъобразността и стимулирането на добрите практики по отношение на морския транспорт. „	3	1

	Цел 6 „Въвеждане на Механизъм за предотвратяване на изместването на въглеродни емисии и намаляване на емисиите на парникови газове, който ще замени безплатното разпределение на квоти на инсталациите в рамките на Европейската система за търговия с емисии, чиято цел е справяне с риска от изтичане на въглерод по границите на ЕС. Целта на нововъведението е да се постигне неутралитет по отношение климата на съюза, най-късно до 2050 г., в съответствие с Парижкото споразумение, както и да се насърчат трети държава към декарбонизацията, като модел на поведение в икономиката.“	3	1
Съгласуваност	Цел 1 „Ревизиране на правилата за безплатно разпределение, чрез драстично намаляване количествата безплатни квоти за секторите под риск от изтичане на въглерод, покрити от Механизма за въглеродна корекция на границите на ЕС, именно стомана, желязо, алуминий, цимент, торове, електричество, водород. Цели се стимулиране на възприемането на нисковъглеродни технологии, чрез изпълнение на мерки, които да водят до намаляване на емисиите на парникови газове. Цели се преодоляване на предизвикателствата свързани с разпределението на тежестта и социалните последици от прехода към декарбонизация, както и по-целесъобразното разходване на приходите от прилагане на СТЕ на ЕС. Цели се използването на устойчиви горива от авиационните оператори.“	3	1
	Цел 2 „Поетапно преминаване към премахване на безплатното разпределение на квоти за операторите на въздухоплавателни средства, и въвеждането изцяло на продажба чрез търг на квоти, от 2026 г.“	3	1
	Цел 3 „Намаляване на емисии парникови газове (ЕПГ) до 2030 г., в размер на -10% до 2030 г. спрямо 2005 г. от секторите транспорт, отопление на сгради, селско стопанство, малки промишлени инсталации и управление на отпадъците“	3	1
	Цел 4 „Постигане на климатична неутралност и улавяне на 9,7 милиона тона на въглероден диоксид от сектор „Земеползване, промени в земеползването и горско стопанство“ до 2030 г.“	3	1
	Цел 5 „Разширяване на обхвата на газове и видове кораби, към които ще се прилагат изискванията за мониторинг и докладване и повишаване на екологосъобразността и стимулирането на добрите практики по отношение на морския транспорт. „	3	1

	<p>Цел 6 „Въвеждане на Механизъм за предотвратяване на изместването на въглеродни емисии и намаляване на емисиите на парникови газове, който ще замени безплатното разпределение на квоти на инсталациите в рамките на Европейската система за търговия с емисии, чиято цел е справяне с риска от изтичане на въглерод по границите на ЕС. Целта на нововъведението е да се постигне неутралитет по отношение климата на съюза, най-късно до 2050 г., в съответствие с Парижкото споразумение, както и да се насърчат трети държава към декарбонизацията, като модел на поведение в икономиката.“</p>	3	1	
--	---	---	---	--

6. Избор на препоръчителен вариант:

По всички посочени проблеми от Проблем 1 до Проблем 6 включително: Варианти 2, съответстващ на приемане на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за ограничаване изменението на климата“, с произтичащите от това постигане на заложените цели е препоръчителен вариант на действие спрямо решаването на посочените проблеми. Варианти 2 се отличават с най-висока степен на ефективност, ефикасност и съгласуваност.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1. Административната тежест ще се увеличи за лицата, пускащи на пазара горива за сградния сектор, транспортния сектор и допълнителните сектори, така както са дефинирани в Приложение № 3 към чл. 30, ал. 3 от ЗОИК при изпълнение на четири дейности, чрез задължението за регистриране като участници в СТЕ на ЕС. За дейността ще е необходимо да се изготвя заявление за издаване на разрешително за ЕПГ, или изготвяне на документ за актуализиране на разрешителното за ЕПГ. Годишно ще се налага неопределен брой актуализации на разрешителното. За дейността по мониторинг на емисиите на парникови газове, ще се налага целогодишно изпълнение на задължението. Създава се задължение за изготвяне, верифициране (от независим верифициращ орган) и предоставяне пред компетентния орган на годишен доклад за данните от мониторинга на ЕПГ и прехвърляне, отмяна и предаване на квоти (за всяка година).

2. Административната тежест ще се увеличи за корабните дружества, с тонаж под 5000 тона, но не и под 400 тона, корабните дружества от офшорната индустрия при изпълнение на три дейности, чрез задължението за регистриране като участници в СТЕ на ЕС. Създава се задължение за поддържане на сертификати по партида на всяко тримесечие. Допълнително задължение се вменява с мониторинга на ЕПГ, което е с времетраене целогодишно изпълнение. Необходимо е да се изготвя, верифицира (от независим верифициращ орган) и предоставя на компетентния орган годишен доклад за емисиите и връщане на квоти (за всяка година.)

3. Административната тежест ще се увеличи за вносителите на стоки, попадащи в обхвата на Механизма за корекции на въглеродните емисии по границите при изпълнение на четири дейности, чрез регистриране в механизма и участие в придобиване на сертификати за извършване на

дейността по внос и продажба на стоките. Създава се задължение за регистрация и докладване, което да е изискуемо на всяко тримесечие до края на 2025 г., считано от влизане в сила на Регламента (ЕС) 2023/956. Като последващо задължение се идентифицира еднократно подаване на заявление за получаване на статут „одобрен декларатор“. Вносителите и лицата, в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/956 следва да предоставят ежегодна верифицирана (от независим проверяващ орган) декларация по Механизма (за всяка година), както и при установена необходимост да връщат закупени сертификати (при загуба на качество „одобрен декларатор“ изрично предвидени случаи в Регламента). Административно задължение е и поддържането на сертификати по партида, което действие следва да се извършва на всяко тримесечие.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

☒	Да
☐	Не

Със ЗИД на ЗОИК се въвеждат:

1. Разрешителен режим за лицата, пускащи на пазара горива за сградния фонд, транспортния сектор и допълнителните сектори по Директива (ЕС) 2023/958 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година за изменение на Директива 2003/87/ЕО по отношение на приноса на въздухоплаването към целта на Съюза за намаляване на емисиите в цялата икономика и подходящото прилагане на глобална, основана на пазара мярка;
2. Регистрационен режим за корабните дружества, по Регламент (ЕС) 2023/957 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година за изменение на Регламент (ЕС) 2015/757 с цел да се предвиди включването на дейностите в областта на морския транспорт в системата на ЕС за търговия с емисии, както и мониторингът, докладването и проверката на емисиите на допълнителни парникови газове и емисиите от допълнителни видове кораби ;
3. Регистрационен и разрешителен режим за вносителите на стоки по Регламент (ЕС) 2023/956 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година за създаване на механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите.

Режимите произтичат от актове на ЕС, които са задължителни за прилагане от страна на България като член на ЕС и които не могат да бъдат постигнати с други мерки и политики. Въвеждането на режимите гарантират правилното и пълно прилагане на изискванията и постигането на целите на Директива (ЕС) 2023/958, Регламент (ЕС) 2023/957 и Регламент (ЕС) 2023/956.

Трите регулаторни режима са в съответствие с чл. 10-12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги. Проектът на нормативен акт не предвижда въвеждането на изисквания към доставчиците на услуги, свързани с достъпа до услуги или с упражняването на дейност по предоставяне на услуги и не попада в хипотезите на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Да

Не

Вносителите на стоки по Регламент (ЕС) 2023/956 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година за създаване на механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите ще бъдат вписвани в регистър, който ще е администриран от българския компетентен орган, но ще е част от регистъра на ЕС по МКВЕГ, чиято платформа, софтуер, поддръжка на ниво ЕС, достъп и сигурност ще се осъществяват от ЕК, подобно на регистъра на ЕПГ.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Постигането на Цел 1 до 6, включително ще окаже пряко въздействие върху МСП, в различни сфери и сектори на

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са идентифицирани потенциални рискове от прилагането на **Варианти 2, съответстващи на приемане на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за ограничаване изменението на климата, с произтичащите от това постигане на заложените цели от 1 до 6, включително.**

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

В съответствие с чл. 26, ал. 2-4 от Закона за нормативните актове и в изпълнение на чл. 85 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, проектът на постановление, докладът, съгласуваната частична предварителна оценка на въздействието на проекта на нормативен акт и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ в Администрацията на Министерския съвет ще бъдат публикувани на интернет страниците на Министерство на околната среда и водите и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет за срок от 30 дни.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултациялни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

Списъкът с актове на ЕС, имащи ефект и отразени в ЗИД на ЗОИК, е посочен в т. 1.3.

Линкове към актовете и съответната информация е посочена в т. 10.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

Да

Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2023.130.01.0134.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2023%3A130%3ATOC

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32023L0958>

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2023.111.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2023%3A111%3ATOC

<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/839/oj>

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2023.130.01.0105.01.ENG

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32023R0956>

<https://www.strategy.bg/calculator/Calculator.aspx>

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

<https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

https://climate.ec.europa.eu/eu-action_en

https://commission.europa.eu/publications/legal-documents-delivering-european-green-deal_en

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Миля Димитрова – и.д. директор на Главна дирекция „Политика по изменение на климата“

Дата:

Подпис: